

## Taipalsaaren Kuivaketveleen muinaislinna

Suomen muinaislinnoista on kirjoitettu melkeinpä kohtuuttoman paljon, kun otetaan huomioon, että vain harvalla linnalla on suoritettu kaivauksia ja löydöksiä on saatu talteen vähän. Ensimmäinen merkittävä Suomen muinaislinnojen yleisesitys on Hj. Appelgren-Kivalon *Suomen muinaislinnat* (1891). Sitä täydentävät Juhani Rinteen *Suomen keskiaikaiset mäkilinnat* (1914), Jukka Luodon *Liedon Vanhanlinnan Mäkilinna* (1984) ja J.-P. Taavitsaisen *Ancient Hillforts in Finland* (1990).

Sain vuonna 1972 tehtäväkseni paneutua Liedon Vanhanlinnan kaivatun aineiston selvittelyyn. Siitä lähtien olen lähestynyt Suomen muinaislinnojen ongelmaa useassa julkaisussa (Luoto & Pihlman 1980, Luoto 1980a, Luoto 1980b, Luoto 1984a, Luoto 1984b, Luoto 1987, Luoto & Ohtonen 1987, Luoto 1989, Luoto 1990a, Luoto 1990b, Luoto 1999, Luoto 2003, Luoto 2005). Olen nähnyt muinaislinnat ongelmallisena muinaisjäännösryhmänä, jonka ongelmat koskevat identifiointia, ajoitusta ja tulkintaa. Käsitys, jonka mukaan kaikki muinaislinnoiksi luokitellut muinaisjäännökset kertovat rautakauden lopun heimoyhteiskunnan puolustautumisesta Ruotsista tai Venäjältä tullutta vihollista vastaan, kumpuaa käsitykseni mukaan kansallisromanttisen historiantekijöiden piiristä.

Vuonna 1984 arvioin Suomen ja luovutetun Karjalan muinaislinnojen luvuksi 200, joskin hyväksyin tarkastelun piiriin vain kolmisenkymmentä linnaa (Luoto 1984a). Viimeistään Kalannin ympäristön muinaislinnakartoitus osoitti luvun olevan aivan liian pieni, sillä jo tuolta suppealta rannikkokaistalta löydettiin 63 linna-nimistä paikkaa (Luoto 2003). Jo vanhastaan on kuitenkin oltu selvillä siitä, että omaperäinen linnasanamme tarkoittaa linnoituksen ja kaupungin ohella vuotta, kukkulaa tai mäkeä. (Hakulinen 1949). Omasta puolestani liittäisin tähän yhteyteen paikannimiin vedoten merkityksen ”kivilohkare”. Jos siis joku paikka halutaan nimetä muinaislinnaksi on sieltä löydettävä joko kiinteitä ja/tai irtaimia muinaisesineitä sen lisäksi, että se on topografialtaan sellainen, että puolustusfunktio on mahdollinen. Muinaislinnojen luokituksen ongelmaa on käsitellyt J.-P. Taavitsainen (1990, 135–139).

### **Etelä-Karjalan muinaislinnat**

Nykyisestä Salpausselkien Etelä-Karjalasta mainitaan kirjallisuudessa parikymmentä muinaislinnaa, mutta vain muutama niistä on varmoja:

1. Luumäki, Suoanttila, Metsälinna (Appelgren 1891, 88)
2. Luumäki, Kurvi, Metelinlinna (Appelgren 1891, 88)
3. Lemi, Linnasaari (Appelgren 1891, 88; Suviranta 1997; Siiröpää 1998)
4. Lemi, Suontakainen, Linnakangas (Appelgren 1891, 88)
5. Parikkala, Tyrjänjärvi, Linnavuori

6. Rautjärvi, Torsansalo, Linnavuori (Appelgren 1891, 122)
7. Savitaipale, Linnavuori (Appelgren 1891, 111)
8. Joutseno, Kähärilä, Iso ja Pieni Linnamäki
9. Joutseno, Ahola, Linnamäki
10. Lappeenranta, Suuri-Pyhäkala (MV 405010013)
11. Taipalsaari, Turasalon muinaislinna (Taavitsainen 1990, 238)
12. Taipalsaari, Kuivaketveleen muinaislinna (Taavitsainen 1990, 238)
13. Taipalsaari, Kannuksen linnavuori (Kivikäs 1999, 82–83; Timo Miettinen, tarkastuskertomus 1975:2)
14. Imatra, Bullerborg (Appelgren 1891, 111; Luoto 1997)
15. Parikkala, Kivennapa (Luoto 1996a)
16. Lappee, Napa (Luoto 1996a)
17. Taipalsaari, Laukniemi, Vartioniemi (tark. Luoto 1991)
18. Säkkijärvi, Vilajoki (Aspelin 1901)
19. Lappee, Ilottula (Ylönen 1976, 57)
20. Suomenniemi, Linnamäki (Nirkko-Leskelä 1989, 28–30)

Kohteita 1, 2 ja 7 ei ole kyetty tunnistamaan, ja kohteet 5, 6, 8, 9, 13, 19 ja 20 ovat vain luonnonmuodostumia. Kohteet 14 ja 18 ovat historiallisia linnoja/kartanoita uudelta ajalta. Lappeen Napa ja Kivennapa (15, 16) puolestaan ovat tien sulkemiseksi tehtyjä hirsivarustuksia.

Taipalsaaren Vartioniemi (17) on vain yksi lajinsa, vartiovuorien, edustaja. Metsänmuokkauksen vuoksi sen maaperää voitiin tarkastella yksityiskohtaisesti löytämättä metsäpalon merkkien lisäksi mitään, mikä olisi viitannut ihmistoimintaan. Metsän palaminenkin on saattanut tietoisien kaskeamisen sijasta hyvin olla luontaista.

Mielenkiintoinen yksityiskohta on, että kohteista 3 ja 13 on löydetty kalliomaalaus. Ilmiö ei ole ainutlaatuinen, sillä myös Turasalon muinaislinnan (11) läheisyydessä on maalaus (Kivikäs 1995, luettelo 14), samoin kuin Paimion Rekottilan muinaislinnalla (Kivikäs 1995, luettelo L4). Ilmiö on varmasti satunnainen ja johtuu vain siitä, että kalliotaidetta on tehty jyrkkiin kallioseinämiin. Linnathan ovat Suomessa juuri kalliojyrkänteiden turvaamia.

Lappeenrannan Suur-Pyhäkalan linna (10) on joutunut useasti muinaisjännösinventoinnin kohteeksi. Tulkinnat vaihtelevat muinaislinnasta pronssikautiseen haudausraunioon. J.-P. Taavitsainen on käynyt paikan päällä eikä sisällytä sitä muinaislinnojen luettelonsa. T. Jussila ei inventointiraporttia tehdessään vuonna 1998 ole tuntenut Taavitsaisen tarkastuskertomusta.

Yhdeltäkään oletetulta linnalta ei toistaiseksi ole löydetty ajoittavia tai muinaiseen käyttöön liittyviä esineitä. Tästä syystä Etelä-Karjalan museo on pyrkinyt tukemaan Taipasaren Kotiseutuyhdistystä kaivausten toteuttamiseksi Taipalsaaren Kuivaketveleen Muinaislinnalla.

### **Kuivaketveleen muinaislinna**

Kuivaketveleen muinaislinna muodostaa niemen Pienessä Saimaassa (*kuva 1*). Sen koodinaatit ovat:

Pk. 3134 07, x 6778 38, y 560 26, z 116.8 m.

Linnan pohjoisreuna on äkkijyrkkä ja kallioinen. Mäelle on voitu nousta polkua/tietä pitkin eteläistä harjurinnettä pitkin. Tämän rinteen poikki on rakennettu struktuuriton

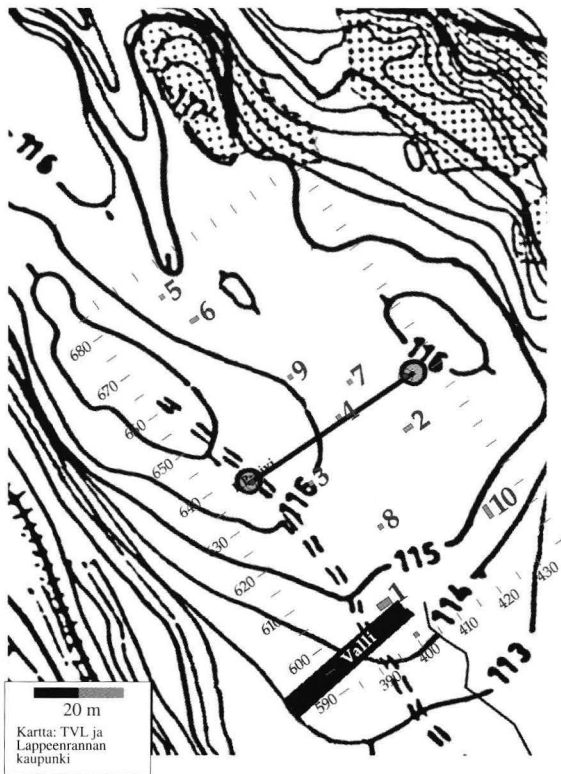
## Taipalsaari, Kuivaketveleen linnavuori



Kuva 1.

kivivalli, jonka maan pinnalle näkyvä osa ei ulotu koko rinteän poikki. Tämän kivivallin perusteella mäkeä voidaan pitää muinaisjäänneksenä ja linnana. Paikalta on löydetty aikaisemmin epämääräinen kiviesine (Viipurin museo G 8408-105) ja ennen kaivausten alkua suoritetussa miinaharvonnissa raudan katkelma.

Pirjo Uino on kiinnittänyt huomiota siihen, että mäen laella on kivilohkare kiilattu pikkukivien avulla irti maankamarasta. Rakenne tuo mieleen Satakunnan pronssikautiseksi luultu kiviset uhripöydät (Salo 1984) Ilmiö ei ole kuitenkaan Etelä-Karjalassa harvinainen (Ruokolahti, Koirasaari; Ylämaa, Vennäänvuori; Taipalsaari, Turasalo). Rakennuskiviksi aiottuja lohkaraita on kohoteltu tällä tavoin maan pinnasta sulan



Kuva 2.

syryään tehty koekaivausalue toi päivänvaloon hiiltä, josta tehty radiohiiliajoitus antoi viikinkiaikaan sijoittuvan ikäyksen (taulukko 1).

Tällaisten muurien alta löydettyjen hiiliesiintymien tulkinta on hankalaa. Vastaavia radiohiiliajoituksia on teetetty Porvoon Linnamäeltä ja Paimion Nakolinnalta (vrt. myöh.). Torsten Edgren on tulkinnut Porvoon tapausta niin, että maavallin alainen kerros kertoisi mäen vanhimmasta asutusvaiheesta (Edgren 1985), mutta C. J. Gardberg pitää tällaista tulkintaa epäilyttävänä (Gardberg 1994). Nämä tulkintavaihtoehdot koskevat myös Kuivaketveleen linnaa.

Taulukko 1

Taipalsaari		
Kuivaketveleen linnavuori		
Radiohiiliajoitus		
Hela-1035	puoliintumisaika 5568 vuotta	
Hiiltä maavallista		
PB1950	AD 68,2% tod. näk.	AD 95,4 % tod. näk.
1060±35	900-920, 960-1020	890-1030

maan aikana, jotta lohkaaret olisi helppo siirtää rekikuljetukseen talvikelien tultua.

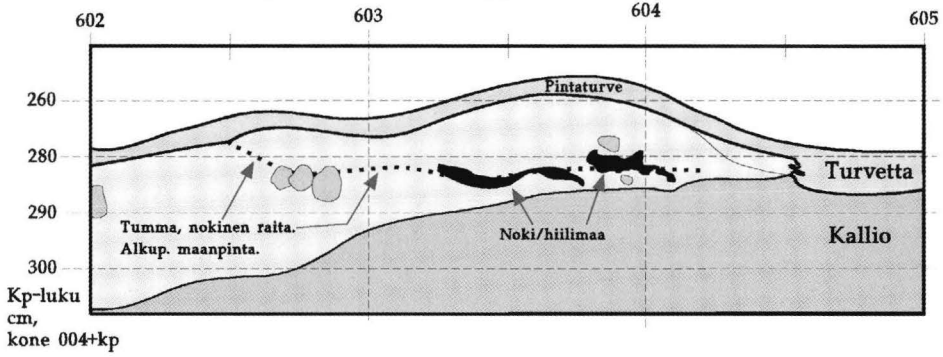
Timo Jussila ja Timo Sepänmaa kaivauttivat mäen laelle 11 koekuoppaa (kuva 2). Näistä neljä osoitti ihmistoiminnan merkkejä. Kivivallin alla havaittiin koekuopassa 1 hiiltä. Havainto tuntuisi puhuvan sen puolesta, että kivivalli olisi tuettu puisella kasettirakenteella/salvoksilla, jotka olisivat jossain vaiheessa palaneet. Toinen tulkintavaihtoehto on, että kyseessä on kaskaamisen jälkeen kaskimaan reunaan roivion jäännösten päälle kasattu kiviäita/pellonraivauskivikko.

Merkittävin havainto tehtiin koekuopasta 10. Eteläisen rinteän katkaiseva kivivalli päättyy jättäen rinteän itäosan vaille suojaa. Timo Jussila havaitsi täällä kuitenkin matalan maavallin, joka jatkui aina kalliojyrkänteen reunaan asti (kuva 3, kuoppa 10). Kivivallin

Taipalsaari, Kuivaketveleen linnavuori  
T. Jussila 2002

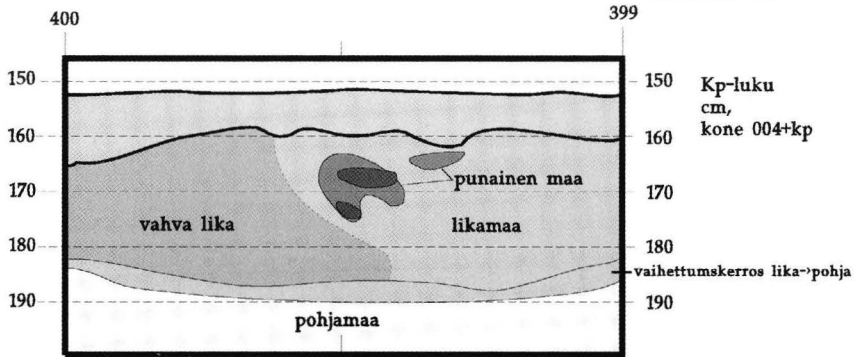
Maavalli. Länsiprofiili y 427, kuoppa 10

Mittakaava 1: 20

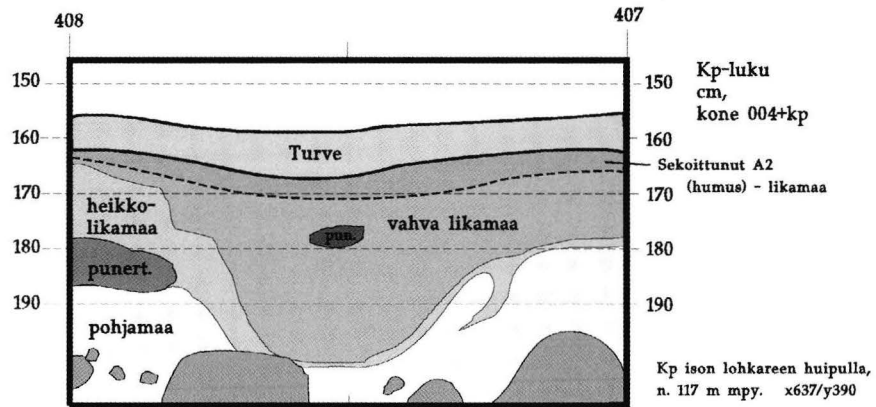


Kuoppa 5, eteläprofiili, y 679

Mittakaava 1: 10



Kuoppa 8, eteläprofiili, y 613



Kuva 3.

Se, että linnan muuria on alettu rakentaa viikinkiajalla muodostuneen kulttuurikerroksen päälle, puhuu itse linnan korkean iän puolesta, ja voi hyvinkin olla mahdollista että myös se on viikinkiaikainen. Itse jäännöksestä on todettava vain se, että sen kiveys muistuttaa suoralinjaisena pikemminkin kaskimaan reunaan tehtyä kivikkoa kuin muinaislinnan muuria. Jussilan löytämä maasta koostuva vallin jäännös tuntuisi puhuvan kuitenkin sen puolesta, että kyseessä olisi muinaislinnan muuri. Peltomaan reunoille muodostuu tosin primitiivistä maanviljelyä harjoitettaessa maavalli, mutta kaskeamisen yhteyteen tällaista on vaikea liittää.

Koekuopista 5 ja 8 tavattiin kulttuurikerrosta (kuva 3). Kaivauksissa ei selvinnyt, minkä luonteista tuo ihmistoiminta on ollut.

## Tulkinta

Tehty tutkimustyö puhuu siis sen puolesta, että tällä mäellä on ollut puolustusvarustus viikinkiajan lopulla. Täysin ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä vaihtoehtoa, että kyse olisi vain mäen eteläisellä rinteellä harjoitetun viljelyn merkeistä, mutta mikään ei viittaa rautakauden loppua myöhempään aikaan.

Helpointa olisi tulkita tämä paikka linnaksi, jossa väestö olisi puolustautunut joko Hämeestä tai Laatokalta tullutta vihollista vastaan. Paikalliset olot eivät kuitenkaan juuri puhu tämän tulkinnan puolesta. Aikaisemmin tutkimani Liedon Vanhanlinnan, Paimion Nakolinnan, Sauvon Lautkankareen ja Piikkiön Huttalan muinaislinnat sijaitsevat rautakautisen asutuksen keskellä. Näin ei ole Taipalsaaren tapauksessa asian laita.

Oheiseen taulukkoon on merkitty alueen rautakautiset muinaisjäännökset. Sikosalon paikannus on ilmeisesti Museoviraston virallisessa rekisterissä virheellinen. Hjalmar Appelgrenin mainitsema tila riihenpaikkoineen sijaitsee Sikosalon saarella (Appelgren 1896). Olen paikan päällä määritellyt sen summittaisiksi koordinaateiksi 67807 08-5707 08. Vaikka jäännökset ovat ilmeisesti kaikki peräisin juuri rautakauden lopulta, kuva on kuitenkin hajanainen. Asutusta ei tuolloin näytä olleen Kuivaketveleen muinaislinnan

Taulukko 2

Taipalsaari, rekisteröidyt rautakautiset muinaisjäännökset					
	pk.	p	i		et. km
Vammonniemi	313405	678906	355442	polttokalmisto	12,17
Mammonniemi	313405	678429	355455	polttokalmisto	8,22
Kannus	313402	678500	354832	linnavuori	13,65
Turusalo	313404	677980	355720	linnavuori	3,37
Kuivaketvele	313407	677838	356026	linnavuori	
Riihimäki-Sikosalo	313410	678362	357150	hajalöytöpaikka	7,33
Nisola	313405	678949	355385	asuinpaikka	12,83
Marjala	313405	678772	355472	asuinpaikka	10,86
Paakkola		678655	355944	uhrikivi	8,21
Vaateranta	313405	678070	355946	asuinpaikka	2,45

luona lainkaan. Taulukon oikeanpuoleisimmasta sarakkeesta ilmenee nimittäin kunkin jäännöksen etäisyys Kuivaketveleen linnalta. On vaikea kuvitella, että Taipalsaaren asukas olisi kulkenut 12 km:n matkan päästäkseen turvaan vainolaiselta, sillä täkäläinen luonto tarjoaa hyviä turvapaikkoja paljon lähempääkin.

Mielenkiintoinen on läheiseltä Vaaterannan asuinpaikalta saatu radiohiiliajoitus, joka puhuu sen puolesta, että täällä 2,5 km:n päässä olisi asuttu jo tai vielä viikinkiajalla (AD 670–960). Tutkittu hiili on tyypillistä kampakeramiikkaa sisältäneestä kulttuurikerroksesta, jonka päällä oli myöhempi noki- ja hiilipitoinen kerros (Katiskoski 2003). Paikalta ei ole löydetty muuta rautakauden loppuun viittaavaa, ja se asiantila saa pohtimaan vaihtoehtoa, että myös muualla nykyisen asutuksen liepeillä olisi saattanut olla rautakaudella asutusta, ilman että siitä on jäänyt mitään merkkejä. Tämä on toistaiseksi pelkkä oletamus. Irmeli Vuorela on kuitenkin löytänyt Taipalsaarelta viljan siitepölyjä jo varhaiselta rautakaudelta, ja siksi ajatus ei ole ilmeisesti täysin mahdoton (vrt. Luoto 1996b).

Kuivaketveleellä ei varmaan kannata enää kaivaa. Hedelmällinen lähestymistapa tämän muinaislinnan ongelmaan olisi ympäröivän rautakautisen asutuksen etsintä. Toisaalta kenttätöitä voitaisiin jatkaa Turasalon muinaislinnalla.

Keski-Euroopassa arkeologia operoi erityisillä muinaislinnaperiodeilla. Tämä lähestymistapa on levinnyt myös Skandinaviaan. Suomessa J.-P. Taavitsainen on operoinut vain yhdellä n. AD 1000:n tienoilla alkavalla muinaislinnaperiodilla, vaikka hän tuntee-kin vanhemmat jopa kivikaudelle vievät ajoitukset (Taavitsainen 1990, 127–130). Itse olen halunnut nähdä tämän lisäksi kaksi muuta vaihetta, jolloin muinaislinnojen käyttö olisi ollut yleistä. Toinen näistä on varhaismetallikautinen ja toinen ajoittuu keskiselle rautakaudelle (Luoto 1984).

Taulukko 3

Muinaislinnojen radiometrisiä ajoituksia							
Muinaislinna	C14	C14 AD	C14 calAD	TL AD	Analyysi	Viite	kommentti
Porvoo, Linnamäki	1120±90	830±90	880±97		Hel-1752	Edgren 1985:51	vallin alle jäänyt humusmaakerros
Kuhmoisten Linnavuori	940±60		1039±60		Su-1570	Taavitsainen 1990:28	
Kuhmoisten Linnavuori				1040±90	R-871325	Taavitsainen 1990:32	
Kuhmoisten Linnavuori				1073±32	R-871309-10 R-871313	Taavitsainen 1990:32	
Kuhmoisten Linnavuori				1100±50	R-871319	Taavitsainen 1990:32	
Kuhmoisten Linnavuori				1105±42	R-871322-3	Taavitsainen 1990:32	
Kuhmoisten Linnavuori	840±70		1216±70		Su-1571	Taavitsainen 1990:28	
Kuhmoisten Linnavuori	770±60		1262±60		Su-1414	Taavitsainen 1990:28	

Taulukko 3 jatkuu...

Kuhmoisten Linnavuori				1270±50	R-871315	Taavitsainen 1990:28	
Paimion Nakolinna	1540±110	540±110	492±104		Hel-2729	Luoto 1990:54	vallin alle jäänyttä puuta
Piikkiö, Huttalan linnavuori	1990±130		130BC-AD130		Hel-1970	Luoto & al. 1989:55	hiiltä vallista
Sääksmäki, Rapola	560±90		AD 1305-1439		Hel-2886	Taavitsainen 1999:141	asumuspainanne
Sääksmäki, Rapola	600±100		AD 1293-1431		Hel-2887	Taavitsainen 1999:141	asumuspainanne
Sääksmäki, Rapola	690±110		AD 1252-1400		Hel-2884	Taavitsainen 1999:141	röykkiö
Hollolan Kapatuosia	500±80	1450±80	AD 1250-1650		Hel-4257	H. Poutiainen suull.	
Hollolan Kapatuosia	1490±80	460±80	AD 400-700		Hel-4258	H. Poutiainen suull.	
Hollolan Kapatuosia	1030±70	920±70	AD 750-1200		Hel-4393	H. Poutiainen suull.	
Hollolan Kapatuosia	1220±80	730±80	AD 650-1000		Hel-4394	H. Poutiainen suull.	
Hollolan Kapatuosia	2020±70	70±70BC	250BC-AD150		Hel-4554	H. Poutiainen suull.	
Hattula, Tenhola	630±130		AD 1278-1430		Su-961	Taavitsainen 1990:230	naudan luusta
Hattula, Tenhola	1600±130		AD 261-600		Su-960	Taavitsainen 1990:230	
Valkeakoski, Linnosaari	820±40	1130±40	AD 1180-1260		Su-1711	Taavitsainen 1990:228	
Taipalsaari, Kuivaketvele	1060±35	890±35	AD 890-1030		Hela-1035		

Oheiseen taulukkoon on kerätty muinaislinnoilta teetettyjä radiometrisiä mittauksia. Luettelosta on poistettu joitakin satakuntalaisia kohteita, joiden osalta ei ole voitu olla varmoja jäännösten linnaluonteesta. Siitä puuttuu myös kolme recenttiseksi luonnehdittua analyysiä sekä Kapatuosian varhaisin ajoitus 6975±75 BC.

Yhdistelmä tukee näkemystä linnojen käytöstä pitkällä ajanjaksolla 130 eKr. – 1430. Ajoitukset ovat toistaiseksi sen verran vähälukuiset, ettei ole mitään varmuutta siitä, että muinaislinnojen käyttö keskittyisi nimenomaan joillekin periodeille, vaikka se löydöstön perusteella vaikuttaakin ilmeiseltä.

Mitä rautakauden ihminen on todella tehnyt Kuivaketveleen muinaislinnalla, jää näiden tutkimusten perusteella arvoitukseksi.



## PAINETUT LÄHTEET

- Ahrenberg, J., 1894: Hvarifrån kommer namnet Kivinebb på finska Kivennapa? *Finskt Museum* 1894.
- Appelgren, Hj., 1891: *Suomen muinaislinnat*. Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja 12, Helsinki.
- Appelgren, Hj., 1896: Omituinen rannerengas. *Suomen Museo* 1896.
- Aspelin, J. R., 1901: Vilajoen linnamäki. *Suomen Museo* 1901.
- Edgren, T., 1985: Om det medeltida Borgå i allmänhet och Borgbacken i synnerhet. *Finskt Museum* 1985.
- Gardberg, C. J., 1994: Borgbacken i Borgå. *Historik Tidskrift för Finland* 1994.
- Hakulinen, L., 1949: Linna. *Kalevalaseuran vuosikirja* 29.
- Katiskoski, K. 2003: The cemetery and the dwelling site Vaateranta in Taipalsaari, southeastern Finland. *Suomen Museo* 2003.
- Kivikäs, P., 1995: *Kalliomaalaukset – muinainen kuva-arkisto*, Jyväskylä.
- Kivikäs, P., 1999: Saimaan ja Päijänteen alueen kalliomaalauksen sijainti ja syntyaika. *Kalliomaalausraportteja* 1/1999, Jyväskylä.
- Luoto, J., & Pihlman, A. 1980: Ala-Satakunnan keskiaikaisten linnojen arkeologisesta taustasta. *Turun Historiallinen Arkisto* 34.
- Luoto, J., 1980a: Vanhalinna, drevnee finskoje gorodistse. *Finno-ugri et slavi*, Helsingin yliopiston arkeologian laitos, moniste n:o 22, Helsinki.
- Luoto, J., 1980b: Bronsålderns befästa boplatser ur finskt perspektiv. *Bronzeålderbebyggelse i Norden*, Skrifter fra Historisk Institut, Odense Universitet, nr. 28, Odense.
- Luoto, J., 1984a: *Liedon Vanhanlinnan mäkilinna*, Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja 87.
- Luoto, J., 1984b: Liedon Vanhalinna. *Suomen Historia* 1, Espoo.
- Luoto, J., 1987: Liinmaan Linna Eurajoella. *Eurajoen historia* I, Jyväskylä.
- Luoto, J., & Ohtonen, A., 1987: Liinmaan linnan luut. *Eurajoen historia* I, Jyväskylä.
- Luoto, J., Silkkilä, O., & Koskinen, A., 1989: Piikkiön esihistoria. *Piikkiön historia* I, Keuruu.
- Luoto, J., 1990: Esihistorian aika. *Sauvon historia* I, Salo.
- Luoto, J., 1990: Paimion Nakolinna. *Suomen Museo* 1990.
- Luoto, J., 1996a: Lappeen Kauskilan kalmiston tutkimuksen nykytila. *Museoviesti* 1/96, Turku.
- Luoto, J., 1996b: Maanviljelyselinkeinot Etelä-Karjalassa 3000 BC – AD 1500. *Sihti* 4, Savonlinna.
- Luoto, J., 1997: Asutus ja väestö kivikaudelta 1800-luvulle. *Imatran kirja*, toim. Anu Talka. Jyväskylän yliopiston kotiseutusarja n:o 35, Jyväskylä.
- Luoto, J., 1999: Sääksmäen Rapola – Hämeen muinaislinnojen ongelma. *Masunni, kirjoituksia Tampereelta ja Pirkanmaalta* 3, Tampere.
- Luoto, J., 2003: Muinaislinnat, milloin ja mihin tarkoitukseen? *Muinainen Kalanti ja sen naapurit*, toim. V. Kaitanen, E. Laukkanen & K. Uotila, Hämeenlinna.
- Luoto, J., 2005: Hiukkasaari, Linnoitetun asuinpaikan tutkimus. *Tyrvään seudun Kotiseutuyhdistyksen julkaisuja LXXXVI, Vammala*.
- Nirkko-Leskelä, T., 1989: *Suomenniemi 1689–1989 ajan aalloilla*. Mikkeli.
- Rinne, J., 1914: *Suomen keskiaikaiset mäkilinnat*. Helsinki.
- Salo, U., 1984: Uhrikivet. *Suomen Historia* I, Espoo.
- Siiröpää, P. K., 1998: Linnansaaren vartija ja Lemminkäinen. *Hiidenkivi* 6/1998.
- Taavitsainen, J.-P., 1990: *Ancient Hillforts in Finland*, Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja 94.
- Ylönen, A., 1976: *Lappeen kihlakunnan historia* I. Lappeenranta.

## SUMMARY

### **The Kuivaketvele hillfort in Taipalsaari**

A great deal has been written about the ancient hillforts of Finland in relation to how few finds and permanent structures they have actually revealed. The age and function of the hillforts have been the main questions considered.

The author lists a total of eighteen sites referred to as ancient hillforts in the present-day Finnish South Karelia but regards only two or three of them as being of any value as prehistoric forts.

The article presents excavations conducted by Timo Jussila at the Kuivaketvele hillfort in Taipalsaari. The site is a rocky cape with access along a gentle southern slope and at this location there is an unstructured wall of laid stones preventing free access to the top of the hill. A radiocarbon date of charcoal found beneath the laid stones provided the date calAD 890–1030, according to which the fort had already been in use in the Viking Age.

Other fieldwork observations were limited. The wall with its stone foundation appears to have continued as a soil-based earthwork protecting the whole southern slope of the hill. In addition, a test pit revealed indications of occupation, though not of its period or specific nature. Interpretations of the hillfort are hindered by the fact that hardly any evidence of Iron Age settlement is known from the area and even the known indications are sparse and geographically distant. In this sense, the hill will remain a mystery. The author argues that prehistoric hillforts are a heterogeneous group with regard to dating. With regard to this argument, he has drawn up a list of radiometrically dated hillforts, and according to his interpretation of the list it is for the time being impossible to demonstrate any distinct periods for the hillforts at least on the basis of these measurements.